

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVIII (13)
Štev. (No.) 21

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
25. maja (mayo) 1961

Jasni pogledi in pojmi

Na povabilo Ustanove za svobodno gospodarstvo se je prejšnji teden mudil v Argentini znani francoski gospodarstvenik, biv. predsednik vlade Antoine Pinay. V Buenos Airesu je imel vrsto zanimivih predavanj o gospodarstvih vprašanjih. Bil je pri predsedniku republike dr. Frondiziju in z njegovimi ministri je imel več razgovorov glede ureditve argentinskega gospodarstva. V javnosti je pa zlasti vzbudilo veliko pozornost njegovo predavanje o „komunističnem prizadevanju za zavzetje sveta“, ki ga je imel na Vojaški akademiji.

Pinayeva izvajanja o komunistični nevarnosti, ki grozi civiliziranemu svetu, ga odkrivajo kot evropskega državnika, ki ima o komunizmu in njegovih ciljih ter namelih povsem jasne pojme in poglede. Zato je tembolj pomembno, da je Pinay nanje opozarjal iz Argentine ves ameriški svet ter ga pozival, naj se zgane in stopi odločno v obrambo svobode in demokracije.

Zaradi važnosti prinašamo v nadaljevanju glavne odstavke iz Pinayevega govora. Ti so:

Razmah komunizma pod vodstvom Sovjetske zveze je presenetljiv. Leta 1917 je bilo pod komunisti 7% prebivalstva na svetu, danes ga je pa 36%. Se pravi: Ena tretjina. Drugo tretjino predstavlja tkzv. nevtralni svet, ki ga misli sovjetski blok absorbirati. Pod sovjetski vpliv so padla prostrana področja Vzhodne Evrope s satelitskimi državami, v naročje komunizma je padla Kitajska, sovjetski vpliv narašča na Bližnjem Vzhodu in komunizem je v porastu v Aziji ter Afriki in je začel ogrožati že ameriški svet.

Spričo takega položaja je treba realnosti pogledati v oči, določiti način nastopanja, katerega glavna naloga mora biti kontinuiteta in jasno je treba poznati sovjetsko politiko. To pa določajo tri bistvena načela.

Sovjetska politika nikdar ni bila čisto narodna. Vedno je imela svetovno območje. Komunizem se smatra v trajnem revolucionarnem stanju z nekomunističnim svetom vse dotlej, dokler ne bo uničen. Je to osnovni temelj komunistične ideologije: absolutna nepristranost.

Drugo načelo omejuje prvo: Je realizem sovjetske politike, ki je sad pametne presoje svetovnega položaja in njegove evolucije. Upošteva ravnovesje sil in je občutljiv za tujo moč. Načelo „miroljubne koeksistence“ ni iznajdba sedanjega skupinskega vodstva v Moskvi. To načelo je postavil že Stalin na 19. kongresu sovjetske kom. partije. V izvajanju svojih načrtov se komunizem pod vodstvom Sovjetske zveze skriva za širjenjem svaštva po svetu, antiklerikalizma, rasizma, internacionalizma, prav tako nacionalizma, protikolonializma, nevtralizma in pacifizma. Vse to so maske, ki si jih nadeva komunizem, ko Sovjetsko zvezo postavlja na čelo gibanja za svetovni mir, za razorožitev in prepoved poskusov z atomskim orožjem, za podelitev neodvisnosti vsem narodom. Izvedbo teh načrtov spremlja sovjetska politična, gospodarska in vojaška pomoč raznim državam kot n. pr. arabskim deželam, Gvineji, Kubi, pozornost, ki jo posveča Indiji, Burmi, Indoneziji.

Aktivizem je tretje bistveno načelo moskovske politike, t. j. marksistična doktrina neprestane akcije, brez miru in prestanka. Sovjetske metode za dosedo postavljenih ciljev so pa tako zlobne kot je zlobno njeno samo nastopanje. Osnovni element komunističnega prodiranja v svet je propaganda. To prodiranje je od Jalte bolj podpiralo zastrupljanje duhov kot pa orožje. Računajo, da Sovjetski stroj za psihološko vojno poganja pol milijona agentov, za vsakega človeka pa Sovjetska zveza letno porabi 4 dolarje. Propaganda svobodnega sveta dosega za isto razdobje komaj izdatek dveh centov.

Navedenim trem načelom je treba dodati še druge važne elemente. Ti so med drugim stroga tajnost, železna disciplina kom. partij in možnost, da v politiki delajo vratolomne skoke, ne da bi se kaj ozirali na reakcijo javnega mnenja.

V politiki pa sovjeti zasledujejo tri glavne cilje. Prvi obstoja v prizadevanju, da obdrže in še povečajo možnost sovjetskega delovanja v nekomunistič-

nem svetu z gospodarskimi in kulturnimi stiki ter s psihološkim vplivanjem, istočasno pa v največji možni meri preprečujejo, da bi demokratske države mogle delovati v komunističnih deželah. Drugi cilj sovjetske politike je razbijanje zvez med državami svobodnega sveta, rušenje njegove enotnosti, zahteva po razpustu demokratskih varnostnih ustanov, ki so rodile tako velike sadove kot je politična in gospodarska konsolidacija Zahodne Evrope ter vključitev Zah. Nemčije v Atlantski obrambni blok. Nevarnosti teh sovjetskih intrig, ki so preračunane na dolgo dobo, ni podcenjevati. Tretji cilj pa predvideva obkolitev Evrope, nato pa njeno zavzetje preko Afrike s pomočjo Azije, s tem pa izoliranje glavnega sovjetskega nasprotnika: ZDA. Ta svoj veliki načrt Sovjetska zveza izvaja na Bližnjem Vzhodu in na ozi: Moskva, Peking-Bandoeng-Kairo. Opira se tudi na Sredozemlje in Afriko. Vse pa pod masko „miroljubne koeksistence“.

V trenutku, ko se zgodovina lahko odloči v nekaj mesecih za dolga stoletja, je pa naloga tistih, ki imajo dolžnost braniti civilizacijo, naslednja: Prva jasna in nujna dolžnost: Za nobeno ceno pustiti razbiti obrambo svobodnega sveta, kajti od skupnosti in moči svobodnega sveta je vse odvisno. Druga dolžnost: Ne nasediti sovjetskim vabam in spletkam, ki imajo samo namen rušiti zveze in zaupanje med državami svobodnega sveta. Odločitev in odločnost državnikov mora biti enodušna in v teh vprašanjih nezumljiva, kajti od tega je odvisna učinkovita obramba svobodnega sveta. Tretja dolžnost pa vsem nalaga tole: Obramba in združitve ne bo zadostna, če se vsi svobodni narodi ne bodo postavili odločno v vrsto modernega sveta, se pravi sveta, v katerem na dvoboj, ki ga je sprožil človek s svojim razumom ni mogoče učinkovito odgovoriti drugače kot z veliko ljudsko skupnostjo, ki deluje na velikih prostorih. Evropski narodi naj n. pr. ustvarijo Evropo.

In končno je treba odgovoriti na dvoboj, ki ga komunizem napoveduje naši civilizaciji svobode ob vsakem trenutku in na vseh straneh. Prilagoditi je treba seveda metode z ozirom na dežele, ki so šele v razvoju, katerih za držanje lahko postane odločilno. Obiljubljeno pomoč je tem državam treba dati.

Za nobeno ceno ne dopuščajmo, da bi Sovjetska zveza moralno razoroževala naše javno mnenje. Grmadam laži, ki jih postavlja na nas, postavimo nasproti z vso mirnostjo vse, kar vemo o njej. Ko se napihuje in prikazuje za voditeljico protikolonializma, jo opozorimo, da je ravno Sovjetska zveza danes največji kolonialni imperij na svetu in da še vedno niso dobile nazaj svoje neodvisnosti tiste države, ki so jo leta 1916 napravile za drugo kolonialno silo. Ne razpravljajmo o sovjetskih uspehih. Povejmo raje, s kako nečloveško ceno so jih dosegli in da so ti uspehi samo za ugled države, samo za oblast, ne pa za korist ljudi. Ko napadajo monopoliste, jih opozorimo, da ravno oni izvajajo trojni monopol: monopol nad stvarmi, nad ljudmi in nad mišljenjem. Vse to, česar doslej v vsej zgodovini ni delal noben absolutizem.

Tisti pa, ki verujejo, ali ki dopuščajo vero in ki se usmerjajo proti zgodovini, ne nehajmo nikdar dopovedati svetom, da je njihov komunizem nazadnjaštvo, ki razbija človeške vrednote, ki so nastale s potrpečljivim delom v stoletjih. Pokažimo jim, da ne roznajo razvoja zgodovine in da je bila revolucija 20. stoletja fista, ki je odkrila neomejene vire sil za napredek tehnike in proizvodnje.

Komunističnemu mesianizmu je treba postaviti nasproti našo vero, njegovemu idealizmu našo združujočo moč in silo. Njegovemu aktivizmu našo potrpečljivost in našo letno vneto. Civilizacija je v nevarnosti, da se zruši pod številom in diktaturo. Toda civilizacija ima pa tudi sredstva za rešitev in tudi zagotovo, da so vrednote, na katere se naslanja, žive, ki jih tudi dolga leta zatiranja niso mogla uničiti. Nujno je treba združiti voljo z jasnostjo, moška čednost, o kateri pravi Henry de Montherlant, da je najlepša, kajti združuje razumnost in pogum.

SOVJETI ZAVLAČUJEJO SPORAZUM V LAOSU

Konferenca 14 držav v Zenevi o laoskem vprašanju napreduje, vendar s počasnim korakom. Ameriški zunanji minister Rusk je predložil konferenci načrt, po katerem naj bi se iz Laosa umaknile istočasno ameriške in komunistične čete, nakar naj bi se sestavila nova laoska vlada. Sovjetski zunanji minister Gromiko pa je predložil načrt, po katerem naj bi se tudi umaknile iz Laosa ameriške in komunistične čete, vendar je v načrt vključil predloge, s katerimi bi ZSSR imela vsak trenutek možnost vetirati izvajanje dogovora o premirju. Gromiko je namreč predlagal, da bi smela tričlanska kontrolna komisija kontrolirati izvajanje premirja samo takrat, če bi to zahteval bodisi britanski bodisi sovjetski delegat. Če bi Moskva smatrala, da kršitve premirja ni bilo, potem komisija slučaja ne bi smela proučevati. Drugo past pa je Gromiko nastavil s predlogom, da bi morala kontrolna komisija vse svoje sklepe odobriti enoglasno. Ker ima Moskva v tej komisiji svojega satelitskega poljskega delegata, bi mogla po njem vsak trenutek glasovati proti sklepom komisije, ki ne bi bili v njeno korist. Tako bi bilo delo v tej komisiji na milost in nemilost izročeno vetu Moskve.

Amerikanci imajo trenutno v Laosu 300 vojakov, število komunističnih oddelkov pa ni znano. Menijo pa, da jih je več tisoč.

Medtem so se laoski vladni in komunistični delegati na svoji konferenci v Laosu sporazumeli, da bodo začeli razpravljati o formiranju nove laoske vlade in o skupnem vojaškem odboru, ki naj nadzoruje premirje. Če se bodo

KENNEDY-HRUŠČEV

Po diplomatskih kanalih sta se Kennedy in Hruščev dogovorila, da bosta imela dvodnevno konferenco, in sicer 3. in 4. junija, na Dunaju. Kennedy bo priletel na Dunaj iz Pariza, kjer bo imel pred dva in pol dnevi sestanek z De Gaullem. Z Dunaja bo Kennedy odletel v London, kjer bo imel konferenco z MacMillanom in bo na kosilu pri angleški kraljici Elizabeti II. Popoldne 5. junija se bo Kennedy vrnil z letalom v Washington.

Kennedyja bo spremljala njegova žena Jacqueline v Pariz, na Dunaj in v London. V Londonu se bo Kennedy z ženo udeležil krsta hčerke princeza Račičwilla in njegove žene, ki je sestra Jacqueline. Ta bo ostala v Londonu več dni.

Po uradnem sporočilu o konferenci med Kennedyjem in Hruščevom na Dunaju so se v svetovnem tisku pojavili obširni komentarji. Večina zahodnega časopisja konferenco pozdravlja, češ, da se mora Kennedy iz oči v oči spoznati z moskovskim diktatorjem. Učelnjeni so se pokazali le Angleži, ker da bo konferenca brez MacMillana.

Najzanimivejši komentar k tej konferenci je napisal John M. Hightower, znani diplomatski častnik agencije AP, ki med drugim ugotavlja:

Napovedoni sestanek med Hruščevom in Kennedyjem more imeti usodne posledice za svetovni mir. Kennedy bo pred Hruščevom na slabšem položaju, kakor njegov nasprotnik. Vendar mnogi diplomatski krogi menijo, da je ta slabotnejši položaj Kennedyja le navidezen, ker da Hruščev kljub ameriškim nerazom na Kubi in v Laosu meni, da ZDA z njimi niso pokazale slabosti, pač pa so se le vzdržale uporabe sile. V vsakem slučaju pa so prepričani, da bo konferenca le še povečala napetost med Vzhodom in Zahodom, nikakor pa jo zmanjšala ali odpravila.

Kennedy bo s Hruščevom razpravljal o dveh velikih vprašanjih: 1. Namerava prepričati Hruščeva, da bo Moskva morala spremeniti svoje stališče na ženevski razorožitveni konferenci, ker bodo sicer razgovori v nekaj tednih prenehali z vsemi posledicami nove atomske tekme. 2. Namerava opozoriti Hruščeva, da naj ne smatra neuporabno sile ZDA in njenih zaveznikov kot dokaz, da se ne bodo z vsimi silami borili za življenjsko važna področja. Eno takih področij je Zahodni Berlip, ki ga ZDA, Anglija in Francija ne nameravajo zapustiti kljub vsem sovjetskimi grožnjam.

Al Gran Pueblo Argentino Salud!

Ta plamteč pozdrav domovini odmeva danes po vsej Argentini. Saj je 25. maj v argentinski narodni zgodovini tisti dan, ki je slehernemu prebivalcu te prostrane države svet in drag. Na ta dan se vsi hvaležno spominjajo svojih slavnih prednikov — rodoljubov, ki so pred 151 leti z odločno voljo in željo po lastnem svobodnem državnem življenju, v Buenos Airesu v složnem nastopu vseh slojev dosegli, da je Argentina prenehala biti še naprej španska kolonija, da je zadobila politično svobodo in neodvisnost, ki se je odražala v postavitvi prve neodvisne in svobodne argentinske državne vlade.

Od tedaj naprej se začena razvoj in napredek te prostrane republike. Ogromna zemeljska področja so se začela spreminjati v rodovitna polja in pašnike z velikanskimi čredami živine. Začele so nastajati vasi in mesta po vseh provincah, začela se ustanovljati industrijska podjetja, graditi ceste in železnice.

Ta gospodarski razvoj še ni zaključen. Prav v zadnjih letih gredo vsi napor oblasti in to, da se v državi v svobodi razvijejo vse gospodarske sile in možnosti, da bi republika v mogočem zaletu dohitela razvoj najmodernejših držav v svetu, da bi postala dežela resnično svobodnih in demokratsko čutečih ljudi, ki bodo živeli v blagostanju in medsebojnem zadovoljstvu ter spoštovanju.

Pri teh velikih njenih obnovitvenih naporih z vso vnemo sodeluje tudi slovenski živelj, ki je v tej deželi dobil svojo novo domovino ter je vključen v njeno skupnost. Z njo skupno danes tudi praznuje praznik neodvisnosti in svobode.

sporazumeli, bodo poslali skupno delegacijo na 14 člansko ženevsko konferenco. Komunistični delegati so na tej konferenci doslej že dosegli, da bodo najprej razpravljali o formiranju nove koalicijske vlade, vojaške zadeve pa pustili za pozneje. Vladni delegati pa so dosegli, da so komunisti pristali na to, da se bo formalni skupen vojaški odbor, ki bo sodeloval s tričlansko mednarodno komisijo za nadzorovanje premirja.

Konferenca med vladnimi in komunističnimi delegati se vrši v od komunistov okupiranem mestecu Ban Namone, 100 km oddaljenem od prestolnice Vientiane, ki je v vladnih rokah.

IZ TEDNA V TEDEN

V brazilskem parlamentu je zunanji minister Alfonso Arinos v govoru o zunanjepolitičnem položaju dejal, da je vlada te države prišla do prepričanja, da sedanji režim na Kubi ni komunističen. Izrekel se je za politiko nevmešavanja v kubanske zadeve. Tako stališče sed. brazilске vlade je razdvojilo brazilsko javno mnenje. Prav tako tisk. Del tiska odobrava tako držanje vlade. Tako n. pr. neodvisni list „Jornal do Brasil“, ki naglašja, da s tako odločitvijo „Brazil vstaja kot neodvisna država, nikakor pa ne nevtralna“. Tudi komunistični list „Ultima Hora“ gojno izjavo zun. ministra pozdravlja. List „O Estado“ v Sao Paulu pa zaradi neodločnega stališča Brazila do Kube silovito napada predsednika Quadrosa osebno. Očita mu, da svojo vlado usmerja proti levici in da ima več simpatij za take „nevtralne države“ kot so Jugoslavija, Egipt in Indija, kakor pa za zahodno demokracije in ZDA. Očita mu tudi „prenapet personalizem“. Proti predsedniku in njegovi neodločni politiki proti Kubi je javno nastopil tudi guverner druge najpljvnejše brazilske države Guanabara (Rio de Janeiro) Carlos Lacerda. Od Quadrosa je javno zahteval, da mora prenehati s svojo „dvomljivo“ politiko glede Kube. Od njega hoče enkrat za vselej odkrito vedeti, ali je proti komunistični diktaturi na Kubi ali ne. Predsedniku je zagrozil, da bo v primeru, če bi proti njegovi državi hotel izvajati kake sankcije, odstopil in napravil prostor drugemu, ki bo še bolj odločno branil pravice države. Odločen nastop guvernerja Lacerde vzbuja vedno večje odobravanje med vojaškimi krogi, prav tako pa tudi med ljudstvom, ki glede kubanskega komunističnega diktatorja ne mara nobenega slepomišljenja.

Kubanski komunistični nasilnik Castro je v svojem cinizmu začel posnemati Hitlerja. Kakor je Eichmann izvrševalec Hitlerjeve uničevalne politike proti Judom, zahteval tovrstne avtomobile za skupino zaprtih Judov, tako je Castro v zadnjem govoru izjavil, da je pripravljen izpustiti tiste nasprotnike svojega režima, ki so jih njegovih miličniki zajeli pri zadnjem ponesrečenem izkrcanju, ki niso kriminalci, za 500 ameriških traktorjev. Kubanski emigranti v ZDA naprošajo Kennedyja, naj bi z zahtevanim številom traktorjev rešil okoli 1000 kubanskih fantov in mož. Castro sam pa je tudi že izpustil skupino pripornikov in jih poslal v ZDA za izvedbo zamenjave ujetnikov za traktorje.

V Južni Koreji je dne 16. t. m. šef generalštaba general Čang Do Jung izvedel državni udar, ki je imel za posledico odstop ustavne vlade predsednika John M. Čanga. Vladne posle je prevzela vojaška vlada. Zaradi državnega udara je odstopil tudi predsednik republike Yun Po Sun, a je na prigovarjanje in pritisk revolucionarne vojaške vlade ostavko umaknil. Revolucionarna južnokorejska vlada zatrjuje, da je odločno zahodno usmerjena ter protikomunistična. Proti komunistom, njihovim pomagačem in simpatizerjem je izdala stroge ukrepe. Veliko jih je že tudi zaprla. Vlada je diktatorska in je vse stranke ter sindikate razpustila.

V Madridu so na argent. narodni praznik odkrili spomenik Osvoboditelju San Martinu za 150-letnico argentinske neodvisnosti. Pri odkritju spomenika je bilo navzoče številno argent. odposlanstvo na čelu z notr. ministrom dr. Vitolom, argent. oborožene sile so pa zastopali oddelki vojaške, letalske in pomorske akademije ter oddelki San Martinovih grenadirjev.

SLOVENCI PO SVETU

BRAZIL

Zelo lepo je uspela proslava materinskega dne, ki so jo Slovenci iz Sao Paula in okolice priredili 14. 5. ob 6 popoldne v razkošni in prostrani dvorani pri cerkvi sv. Generoze. Okrog 120 rojakov se je zbralo od vseh strani širnega velenja. Buenos Aires pa je zastopal g. Voršič ml. Nekaterim se je misel, da bi malo število Slovencev razen vsakoletnega miklavževanja moglo prirediti še kaj drugega, zdelo nekoliko drzna, a izkazalo se je, da je tudi pri malem številu mogoče pripraviti lepo proslavo, ako se rojaki odzovejo s tako dobro voljo in sodelujejo s tako vneto kot sta ob tej priložnosti živo prihli do izraza. — Po uvodnih prisrčnih besedah napovedovalca Franca Lotiča, ki se je že med obema vojskama udeleževal v prosvetnem življenju brazilskih Slovencev, je stopil na oder univerzitetni profesor Enij Alojzij Fonda in navdušeno govoril o pomenu materinskega dne, spominjajoč se Matere vseh mater in svoje rodne matere v domovini. Sledilo je v prijetni izmenjavi nad 20 točk deklamacij, recitacij in pesmi fantkov in deklic (od 2 let navzgor) v slovenščini in portugalski in v čast navzočim mamicam. Učiteljica Vilma Lotič je v izbranih besedah pojasnila izvor materinskega dne. Zelo so spored poživilo tri točke harmonike, ki jih je živahno izvajala Lucijana Korenjak in dve pesmi, med njima: Kje so tiste stezice, ki jih je ob spremljavi harmonike občuteno zapela Marija Gracijana Dominko. Pod večšim vodstvom profesorice glasbe, Angele Lopič, je prvič nastopil tudi moški pevski zbor in doživeto predvajal pesmi: Tam, kjer teče bistra Zila in Gor čez izaro. Veličasten in ganljiv je bil prizor, ko so morali pevci na koncu zopet na oder in znova zapeti: Gor čez izaro — in jih je pri tem s petjem spremljala vsa dvorana. Ponovno sta morali na oder tudi štiriletni deklici Nežka Jančar in Jožica Mestnik, ki sta vsaka s svojo punčko v naročju korajžno vsaka zase zapelj pesmico svoji punčki in obe skupaj pesmico svojima mamicama.

Ob koncu je Rev. Alojzij Ilc ponovno poudaril, da mora skupina, ki se zbira pri sv. Generozij, slejkoprej za vsako ceno ohraniti docela nepolitičen značaj, in povabil v ta krog vse, ki jih je rodila slovenska mati in ljubijo jezik, ki so se ga od nje naučili.

Tako so Slovenci v Sao Paulo na materinski dan preizkusili svoje moči in z zadovoljstvom ugotovili, da morejo iz lastnih sil sami sebi pripraviti še marsikatero prijetno uro in hkrati svojim otrokom vcepiti spoštovanje do jezika prednikov ter tako čim dlje v bodočnost odložiti uro, ko bo slovenska beseda zamrla v Brazilu.

G. Martin Črnugelj st. je pri gradnji novega poslopja v Santo Amaro padel nad 3 m globoko in zadobil težje notranje poškodbe. G. Črnuglju, ki je vsa leta zvest naročnik Svobodne Slovenije, želimo, da bi si kmalu docela opomogel od težke operacije.

V maju so se Slovenci iz Sao Paula in sosednjih mest prvič zbrali v cerkvi svete Generoze, kjer se bodo odslej zbirali vsako drugo nedeljo v mesecu

ZBORNİK ANDINSKEGA KLUBA

Bariloški Andinski klub — Club Andino Bariloche — je izdal planinski zbornik za leto 1960. Na 93 straneh so objavljeni zanimivi članki o raznih turah ter planinskih ekspedicijah, ki so jih v zadnjih letih izvedli člani tega argentinskega planinskega društva, v katerem so včlanjeni tudi slovenski planinci, ki žive v Bariločah.

Za Zbornik je prispeval članek „Cuatro Primeras“ en las Agujas del Catedral“ („Štiri prvi“ med Catedralskimi vrhovi“) tudi pionir slovenskega planinstva v Argentini dr. Vojislav Arko. Prav tako je v planinskem Zborniku prikazano tudi desetletno delovanje Slovenskega planinskega društva v Argentini ter vsa slovenska planinska literatura. V planinskem Zborniku so navedeni vsi tisti letniki Zbornika-Koledarja Svobodne Slovenije, v katerih je bilo to planinsko gradivo objavljeno, povedano pa je tudi, da so številni drugi članki o delovanju slovenskih planincev v Argentini objavljeni še v tedniku Svobodna Slovenija. Zanimivo planinsko gradivo pojasnjujejo tudi lepe slike vrhov, ki so jih v držnih plezalnih turah dosegli člani Andinskega kluba v Bariločah. Med temi je tudi Tumov stolp. Prav tako je v Zborniku objavljen odbor omenjenega kluba, v katerem je dr. Vojko Arko knjižničar, seznam članov reševalne komisije, v kateri so od Slovencev navedeni kot vodniki Peter Štrukelj, Dinko Bertonec in Davorin Jereb, kot člani reševalne komisije pa dr. Vojko Arko, France Jerman in Ivan Aršek.

Osebnosti

V soboto, 20. maja, je bila v Bs. Airesu v franciskanski kapeli sv. Roka maša zadušnica za pok. hrv. min. dr. Nikolo Nikića ob prvi obletnici njegove smrti. Poleg članov pokojnikove družine in sorodnikov se je udeležilo tudi več bivših hrvatskih ministrov in poslancev ter pokojnikovih prijateljev in znancev.

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.
Cangallo 1642
T. E. 35 - 8827 Buenos Aires

SLOVENSKI DOM
V SAN MARTINU
vabi vse rojake iz Vélikega Buenos Airesa na prijetno

DRUŽABNO
POPOLDNE
ki bo v nedeljo, 28. maja, v prostorih doma. Opo'dne bo gostom na razpolago domače kosilo: popoldne se bodo predvajali novi magnetofonski trakovi; licitacija, ples.

ob petih popoldne. Cerkev leži na izredno ugodnem kraju. Skoraj vsi rojaki imajo do nje direktno zvezo. Okrog 20 različnih omnibusov in 10 tramvajev drvi mimo cerkve neprestano na vse strani. Izredno lepa je župnijska dvorana, ki jo je župnik velikodušno stavil na razpolago za kulturne potrebe Slovencev. Ima 200 sedežev in vse moderne naprave.

GOSPODARSKO ŽIVLJENJE

Argentinske železnice imajo letno izgube 21 milijard pesov, vsi dohodki pa dosegajo komaj 17 milijard. Tako žel. uslužbenci ne zaslužijo niti za svoje plače. Kljub temu pa so s stavko dne 15. maja zahtevali zvišanje prejemkov od 2.150 do 5.500 pesov mesečno. Če bi vlada sprejela te zahteve, bi s tem državno blagajno obremenila letno za novih 22.190.564.400 pesov.

Te podatke je objavila uprava drž. železnice ter obenem napovedala sprejetje radikalnih ukrepov za ureditev in zboljšanje prometne službe v Argentini sploh ter za odstranitev ogromnega deficita. Te sklepe je argent. vlada že sprejela na seji prejšnji teden. Po seji jih je objavil v posebni izjavi predsednik dr. Frondizi. So pa naslednji: 1. Vlada ne bo prodala železnice, letalskih linij, telefonov, pošte vodnih ter električnih sil in Drž. petrolejske družbe. Vse drugo, kar je bilo doslej v državni upravi, bo prešlo v privatno upravo; 2. Tiste ustanove, ki bodo še ostale v drž. upravi, bodo avtonomne in se bodo organizirale po vzoru privatnih gospodarskih podjetij; 3. Država bo v celoti obnovila železniški promet, z drastičnimi ukrepi pa odstranila sedanji deficit; 4. Vlada bo na enak način postopala tudi v tistih podjetjih, ki bodo še ostala v državni upravi, ostala bo pa razprodala; 5. Vlada bo izvedla izbiro med drž. uradništvo in bo odbržala najboljše. Ti bodo dobili povišanje plač, vsi ostali bodo pa ostali še nadalje v seznamu drž. proračuna s sedanjimi ustaljenimi plačami tako dolgo, dokler jih ne bodo prevzele druge ustanove.

Glede ureditve in modernizacije železniške službe ter odstranitve deficita v upravi drž. žel., je minister za javna dela in javno službo ing. Acevedo dobil najširša pooblastila. Na podlagi istih je izdal že vrsto radikalnih ukrepov. Tako je že objavil, da je sed. deficit drž. žel. „zamrznjen“, odredil je opustitev žel. prometa na nekaterih progah, ki so povsem deficitne. V vsem bodo odstranili žel. tračnice v dolžini 4.000 km. Vsako novo povišanje prejemkov mora biti krito z novimi dohodki v obliki zvišanja tarif. Uslužbenstvo bo treba bolj racionalno zaposliti, zlasti ga pa v

znatni meri znižati. Minister napoveduje, da se mora železniška uprava znebiti 70 do 75.000 uslužbencev, ker jih ima preveč ter jih bodo morale sprejeti druge ustanove.

Obnovo železnice in vse prometne službe sploh bo arg. vlada izvedla z visokim ameriškim kreditom. Iz ZDA že poročajo, da je že odobren kredit 300 milijonov pesov. Iz tega kredita bodo poleg obnove železnice gradili tudi nove stanovanjske hiše in nove ceste.

PO ŠPORTNEM SVETU

Preteklo nedeljo se je na Pristavi odigral napovedani brzoturnir v namiznem tenisu. Udeležilo se ga je 10 članov. Prvo mesto je zasedel Tušek Jože, drugo Vodnik Ciril, 3. Tomazin Franc in četrto Tomazin Vinko. Prvak je dobil pokal, naslednji trije pa medalje. Nekateri igre so bile zelo nape. Ta izbrana reprezentanca bo zastopala SFZ na prihodnjem turnirju v San Justu.

Svetovno prvenstvo v rokometu si je osvojila — prav presenetljivo — Rumunija pred ČSSR (Češkoslovaško socialistično republiko). Švedi, ki so si osvojili dve prejšnji prvenstvi, so se morali zadovoljiti s 3. mestom, dočim so domačini — Nemci —, ki so pred tekmovalcem veljali za najresnejše kandidate za naslov prvaka, zasedli četrto mesto. Oboji po pisanju športnih listov s pomočjo slabih vratarjev in tudi slabih sodnikov.

Kako vodijo komunisti šport v Sloveniji, vidimo iz poročila v slovenskih listih. V marcu se je namreč sestel partijski aktiv Železničarskega športnega društva Ljubljane. Na sestanku so obravnavali teze za kongres telesne kulture, ugotavljali, če je društvo dobro opravilo svojo vlogo in osvojili predloge za nadaljnje delo. Sprejeli so tudi predlog, naj društvo opusti naslov železničarski, da se tudi na zunaj po kaže, da so vrata v društvo odprta vsem, ki se hočejo športno udeleževati. Po ugotovitvi, da je v društvu precej aktivnih članov, ki jih ne vključijo v vrste komunistov, so sklenili, da bo aktiv ZK zbral podatke o najprizadevnejših članih in jih predlagal za sprejem v Zvezo komunistov.

Botvinik tretjič osvojil svetovno šahovsko prvenstvo. Z zmago v 21. partiji nad dosedanjim prvakom Letoncem Taljem si je osvojil Botvinik 13 točk in s tem tretjič osvojil naslov svetovnega šahovskega prvaka.

Po Aljehinovi smrti je mednarodna šahovska zveza priredila šahovski turnir za naslov novega prvaka leta 1948 v Haagu in Moskvi. Tekmovali so Holandec Euwe (edini živeči prvak), Keres, Smyslov, Botvinik (vsil ZSSR) ter Reshevski (ZDA); povabljen je bil tudi Fine (ZDA), a je bil zadržan. Na tem turnirju je Botvinik prvič osvojil naslov prvaka in ga obdržal do leta 1957, ko ga je premagal Smyslov, a že naslednje leto je iztrgal naslov Smyslovu ter ga izgubil leta 1960 s Taljem, a letos ga je ponovno priboril.

OBVESTILA

Članski sestanek Slov. kat. akad. starčinstva bo v soboto, 27. maja, ob 19. uri v Slovenski hiši.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires,
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 650854	

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1961 za Argentino \$ 430.—

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7213

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO

Bumar, SRL

Av. de Mayo 302 — Ramos Mejía
T. E.: 658 - 7083

Vam nudi vse to najboljše kakovosti in najboljših znamk na dolgoročno odplačevanje brez jamstva drugih oseb.

Kličite po telefonu in se boste pričali. Pridem tudi na dom. In ne pozabite: Nudimo samo prvovrstno blago.

DSPB, Krajevni odbor San Martín, Buenos Aires: Vse bojevnike kakor tudi vse rojake vabimo na predavanje, ki ga bo v nedeljo, 28. maja, imel strokovni načelnik Radivoj Rigler pod naslovom: Kakšna naj bi bila naša bodoča vojska? — Predavanje bo po slovenski maši, ob desetih v Slovenskem domu, San Martín, Córdoba 129. Na spredu je tudi debata in razgovor o V. taboru DSPB, ki bo 23. julija na Pristavi.

III. kulturni večer SKA se bo vršil v soboto, 3. junija, ob 7 v dvorani Bullrich, Sarandi 41, Capital. Posvečen bo 10.letnici smrti pisatelja dr. Antona Novčana. O Novčanu kot pisatelju bo govoril dr. Tine Debeljak, o njem kot človeku Zorko Simčič, o Novčanu politiku Ruda Jurčec.

Redni občni zbor Kegljaškega kluba v Moronu bo 11. junija ob 16 na Pristavi v Moronu. Vsi člani vabljeni. Osebnosti novice

CERKVENI OGLASNIK

Procesija sv. Rešnjega Telesa bo v nedeljo, 11. junija, v Don Boscovem zavodu po sv. maši, ki se bo začela ob desetih.

Slovensko planinsko društvo v Argentini — sekcija Buenos Aires — obvešča svoje člane in slovensko javnost, da je dne 12. maja 1961 umrl v Bariločah oskrbnik planinskega Stana

gospod JOŽE POLEGEK

Zavednega rojaka in zaslužnega odbornika Slovenskega planinskega društva bomo ohranili v častnem in trajnem spominu.

Buenos Aires, 15. maja 1961

Slovensko planinsko društvo v Argentini
Sekcija Buenos Aires

S težkim srcem sporočamo, da je 12. maja preminul naš dolgoletni član, gospod

JOŽE POLEGEK

doma iz Tepanj pri Slovenskih Konjicah Marsikatero urico je žrtvoval za bariloško slovensko skupnost in vsakemu, ki je bil pomoči potreben, je rad pomagal. Ohranili mu bom trajen spomin.

Bariloche, 13. maja 1961

Slovensko planinsko društvo Bariloče

Palme mučenictva so zrastle tudi na slovenskih tleh.

v dvorani Zavoda Marije Pomočnice v ulici Yapayú 132, Capital.

SPOMINSKA PROSLAVA

KI JO POKLANJA SLOVENSKA ŠTUDIRAJOČA MLADINA NAŠIM PADLIM JUNAKOM.

V nedeljo, 4. junija 1961, ob 16 uri.

Po proslavi sv. maša zadušnica v zavodski kapeli.

DRUŠTVO SLOVENCEV